adevărul.ro

Via Dolorosa

Cornel Stan,

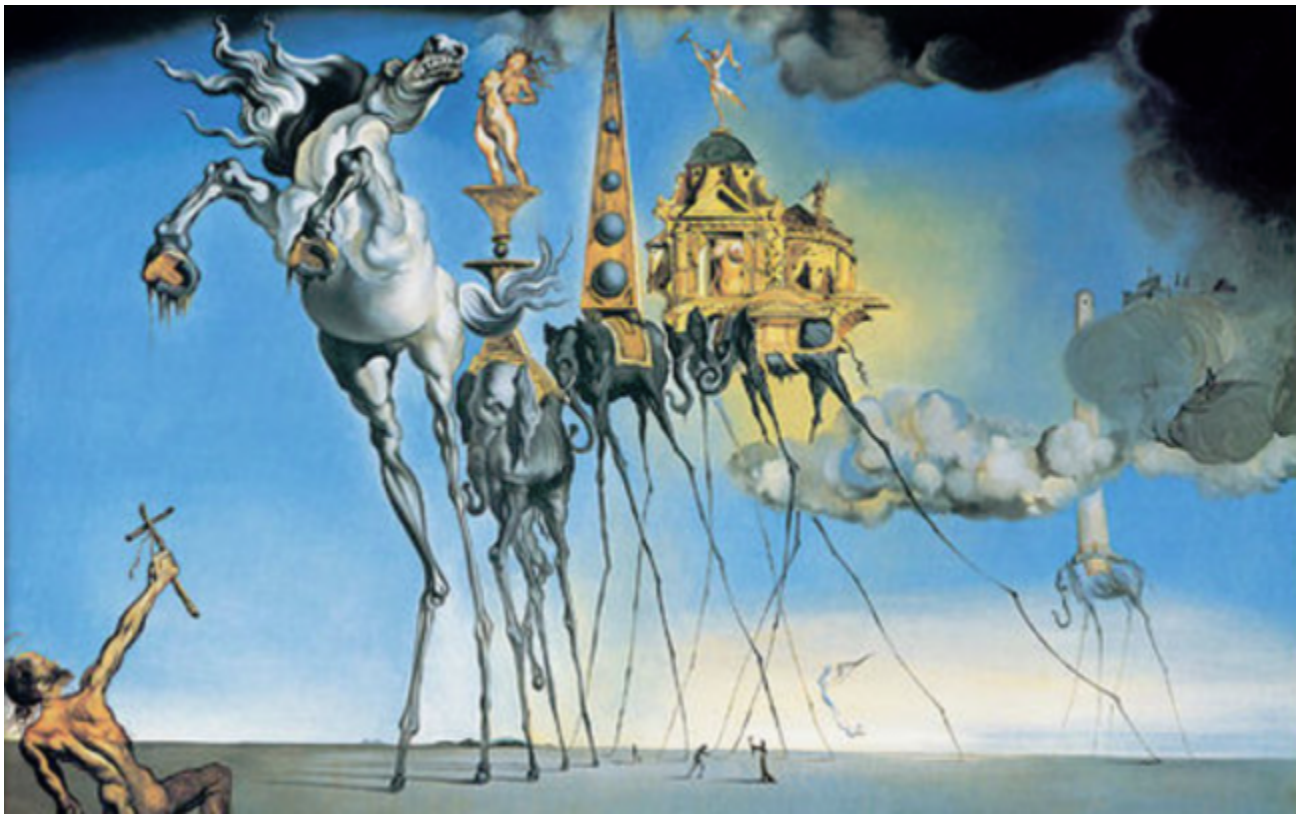

Calea durerii incepe din locul in care Isus Cristos a fost condamnat la moarte de catre Pontius Pilatus, prefect al imparatului roman Tiberius in provinciile Iudeea si Samaria si se sfarseste in Biserica Sfantului Mormant. Sapte sute de metri, prin paisprezece statii, adica de doua ori sapte. Dumnezeu a creat Lumea in sapte zile.

Pun fiecare pas cu un fel de teama, de parca pasii mei ar profana pietrele pe care a mers Isus insusi, purtand Crucea grea de 25 de kilograme. Imi imaginam acest Drum al Crucii ca pe un urcus greu printre ziduri si lacasuri monumentale, amenintatoare, strivitoare. M-am inselat, de la fosta resedinta a lui Pontius Pilatus drumul mai intai coboara. Din locul in care Isus a dat crucea unor targoveti drumul incepe sa urce, dar sa se si ingusteze, fiind flancat de tarabe de tot soiul, pline de lucruri de care nimeni nu ar avea nevoie tocmai atunci si acolo, de la coroane de spini de tinichea, cu sau fara beculete, la pungute cu tamaie sau nugat cu ciocolata, sticlute cu uleiuri si parfumuri, cruciulite de tabla, iconite de hartie in rame de plastic.

Via Dolorosa, Ierusalim

De ce te-au rastignit, Isuse? Pentru ca ai alungat negustorii si bisnitarii de sub colonadele din Lacasul Domnului? Si unde am ajuns? Lacase sfinte care adapostesc bisnitari si traficanti exista acum peste tot in lume, Via Dolorosa asisderea, dar intr-o alta forma: in Berlinul meu, bulevardul Kurfurstendamm porneste de langa biserica Gedachtniskirche dintr-un vad, natural si comercial, subtiindu-se la gusturi dupa cateva sute de metri, de unde incep tarabele ferecate in acvarii de sticla si metal in care oameni cu bani foarte multi si minte ceva mai putina cumpara in nestire toale aiurite, lipsite de sens si de gust, doar sa se cheme Gucci, Versace, Dior, cu eticheta pusa mare, pe fata, sa crape vecinii. Via Dolorosa a timpurilor moderne, ma doare sufletul sa vad atata prostie atunci cand ma bucur gandindu-ma la tine.

Pun fiecare pas pe Via Dolorosa din Ierusalim care acum urca, simtind cum acea teama initiala capata o alta dimensiune.

Nu vrem cruciulite de tabla pe Via Dolorosa, dar acasa vrem banane din Ecuador, ananas din Barbados, carne de vitel pentru gratar din Brazilia, vin din Australia, arahide din California, ceai din Himalaya si apa chioara la sticla din Franta.

Isuse, stii cum vine asta? Toate aceste bunataturi ajung la noi cu avionul, cu vaporul, cu camionul, cu furgoneta, temperate in containere high-tech. Iar noi insine suntem avizi sa ajungem personal acolo de unde ne vin mentionatele bunatati, pe care bastinasii respectivi nu prea le au pe mese, pentru ca ni le trimit noua, pentru bani.

Urc pe strada si ma gandesc mai departe: Asadar, iar avioane, iar vapoare, autobuze, trenuri, jeepuri inchiriate, dar in sens invers, si geografic, dar mai ales spiritual. Carand dupa noi valize Samsonite supradimensionate si rucsaci de ultimul racnet al tehnicii. De ce ne chinuim pe drumuri, de ce ne opintim cu bagajele, daca bananele, carnea si arahidele tot ne vin acasa, de ce ne avantam in contratimp cu ceea ce ne-am dorit?

Pentru ca tanjim si dupa altceva, nu numai dupa banane. Dupa ce tanjim? Dupa insasi lumea bananelor, care este un sistem de stari diferite de cele pe care le simtim acasa, alt aer, alta culoare, dar, mai ales, alt fel de a trai de la o stare la alta: umbland desculti, prin praf si prin baltoace, prin smarcuri si prin hatisuri, prajind carne la foc de vreascuri, prajindu-ne pielea pe nisipuri fierbinti, balacindu-ne prin valuri sau prin cascade, band apa din

izvoare, tutuindu-ne entuziasmati cu localnicii care umbla la fel de zdrentarosi si nespalati ca si noi.

Pun un pas dupa altul pe Via Dolorosa cu o teama care urca, la fel ca drumul, de la subiectiv la obiectiv.

Natura adevarata, simturi pure, libertate de miscare si de simtire, asta vrem - dar cu masina autopilotata si multiconectata in garaj, cu banane si cu apa chioara nobila in frigider, cu realitati virtuale construite pe displayurile din toata casa, cu temperatura si umiditatea mentinute iarna si vara ca in Caraibe de sisteme sofisticate de climatizare, cu jocuri de apa din dusuri, cascade si jacuzzi, cu raze de soare sau de luna imitate din tavan.

Vrem realitate pura, dar cu garantia ca ne putem permite si o realitate superioara, atat materiala, cat si virtuala, chiar daca trebuie sa castigam bani pentru ele, cu mai multa sau mai putina munca.

Dar, in orice caz, cu multa, cu foarte multa energie.

Merg si ma gandesc la faptul ca un om are nevoie, in medie, de o energie de 2400 de kilocalorii pe zi, ceea ce inseamna, rotunjit, 3 kilowatt-ora. Spre comparatie, o masina moderna cu propulsie electrica are nevoie, in medie, de 16 kilowatt-ora la suta de kilometri, una cu motor Diesel cam de doua ori mai mult.

Isuse, tu stii ce face, de fapt, corpul nostru cu energia asimilata: cea mai multa (20-25%) se duce la creier, in functie de marimea si activitatea acestuia. Muschii vor cam tot atata energie cat si creierul, la fel si ficatul. Inima, adica pompa centrala, care ne pune in miscare tot circuitul, se multumeste cu mult mai putin (6-9%), la fel si rinichii.

Ma opresc putin la statia a III-a de pe Via Dolorosa, unde Isus cazuse pentru prima data, gandindu-ma: cata energie consuma, de fapt, o familie? Intr-un stat cu economie dezvoltata, cum este Germania din care am venit aici, o familie cu trei copii consuma numai in propria gospodarie aproximativ sase mii de kilowatt-ora pe an. Un burlac cu garsoniera are nevoie de o treime din aceasta energie, ceea ce, prin comparatie cu o familie, e destul.

Pe ce consumam aceasta energie? Continuand tot cu exemplul Germaniei, in zona climatica a Europei centrale, aproape jumatate din energia consumata anual intr-o gospodarie se duce pe incalzire, cam o treime pe automobil, 8% pe apa, 1% pe lumina. Fara a considera automobilul, cota de energie alocata incalzirii ajunge la 70%, pentru apa calda se duc 14%, pentru aparatura casnica alte 10%.

Merg mai departe, trecand de statia a V-a, unde Simon il ajutase pe Isus sa-si poarte crucea si socotesc in gand: curentul electric consumat in casa, in cazul in care nu o incalzim electric, este distribuit intr-un mod neasteptat pentru mine: realitatea virtuala ne mananca aproximativ 27% din energie (calculatoare, televizoare, boxe), fiind de departe canibalul energetic al casei. Frigiderului ii ajung 17%, masinii de spalat 13%, plitei electrice 11%, iluminatiei 9%.

Trecut de statia a VI-a unde Veronica ii stersese fata lui Isus parca cineva imi strecoara un gand in minte: cata energie consuma o familie in cuibul propriu, din toata energia tarii? Stiam raspunsul.

Consumul de energie al tuturor gospodariilor individuale se situeaza la 30% din consumul de energie al tarii, fiind comparabil cu cel al industriilor (26%). Ce imi da insa de gandit este ca mobilitate are nevoie cam de tot atata energie (28%) cat familiile in cuiburile lor sau cat toata industria.

Bananele care ne sunt aduse din Ecuador, avionul pe care il luam spre Ecuador, toate astea consuma multa energie.

Si de unde ne luam aceasta energie, Isuse?

La statia a VII-a, unde Isus cazuse pentru a doua oara, ma opresc si reflectez: Energia ne vine de la soare, e adevarat, dar prea multa din ea pe cai laturalnice: din toata energia mapamondului 32% provine din petrol, 27% din carbune, 22% din gaz metan (2016). Asadar, 88% din energia pe care o consumam provine din arderea combustibililor fosili, adica a resturilor organice putrezite in milioane de ani cu ajutorul energiei solare.

La statia a IX-a, unde Isus cazuse pentru a treia oara, mi se reveleaza gravitatea problemei: arderea unui kilogram de petrol genereaza in medie (tinand cont de structurile hidrocarburilor continute) 3,1 kilograme de dioxid de carbon, din arderea unui kilogram de carbune rezulta 3,7 kilograme din acelasi gaz cu efect de sera, din arderea unui kilogram de gaz metan ceva mai putin, adica 2,7 kilograme.

Isuse, cu o asemenea calota de dioxid de carbon care se acumuleaza in atmosfera ajungem sa facem din planeta asta o sera, in care razele soarelui intra, dar nu mai ies in totalitate, fierband-o, muindu-i ghetarii, facand marile sa creasca si sa inghita pamant, orase si oameni. Ce facem, Doamne?

Speranta care ne mai ramane este tot natura, pe care o siluim acum in nestire: resturile de plante si de lemn, algele, culturile de plante necomestibile dar combustibile. Toate acestea au deja un aport de o zecime din productia de energie a lumii, deci de doua ori mai mult decat centralele nucleare si de patru ori mai mult decat hidrocentralele.

La statia a X-a, unde Isus fusese dezbracat de hainele sale, ma opresc ingrozit, gandindu-ma: foamea noastra de energie creste vertiginos, iar utilizarea surselor fosile de energie ramane pentru un viitor destul de indepartat absolut majoritara.

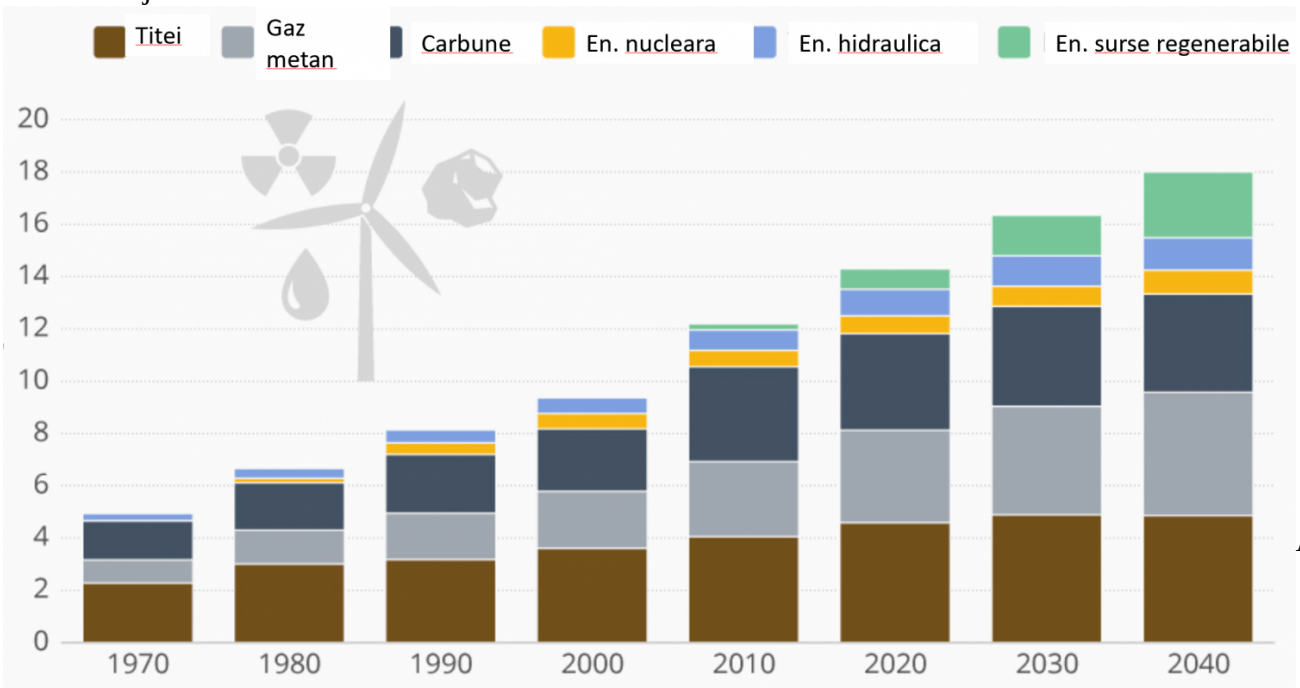

Aportul diferitelor surse la productia mondiala de energie - istorie si prognoza - calculate in miliarde de tone de titei, considerand echivalentul energetic al acestuia in comparatie cu celelalte forme citate

Aceasta mare foame energetica si problema surselor fosile o demonstreaza cu varf si indesat China, care este in plina expansiune economica: consumul de energie al Chinei a crescut in 6 ani (2010-2016) cu 40%, aportul carbunelui scazand, cu toate eforturile facute de chinezi pentru folosirea energiei eoliene si hidraulice, doar de la 76% la 65%. China ramane cel mai mare emitent de dioxid de carbon din lume, cu 28% din emisii (2016), urmata de SUA cu 16% si de Uniunea Europeana cu 10%.

Isuse, ce ii intereseaza pe chinezi si pe americani toate strigatele lumii pentru limitarea emisiilor de gaze de sera, toate demersurile pentru acorduri de limitare?

La cea de-a XI-a statie Isus fusese rastignit pe cruce.

Oameni, natii, state, se bat si se omoara pe stapanirea si vanzarea de produse din surse energetice: petrol, carbune, gaz metan. Chinezii au un nivel economic si industrial de invidiat, care a generat tehnici si tehnologii de varf, chinezii vor intr-adevar, si o lume nepoluata, lucru pe care l-au inceput cu introducerea pe scara larga, incomparabila cu altii la nivel mondial, a mobilitatii cu vehicule electrice. Doar ca au nevoie, cu atat mai mult pentru acest fel de mobilitate, de alte surse energetice, decat cele pe baze fosile. Dar nivelul economic si industrial al rusilor? Care nivel? Rusii prefera sa faca bani din vanzarea petrolului si a gazului. Americanii, apropo de rusi? Americanilor nu le convine de loc faptul ca rusii mai vor sa faca o conducta de gaz metan prin Marea Nordului, pentru a livra mai mult gaz Germaniei. Si cum se pot impaca spiritele intre cei doi mari aliati, nemtii si americanii?

Iti vine sa crezi asta, Isuse? Nemtii or sa ia mai putin gaz metan de la rusi, trimis ca flux, pe conducta, in schimb mult gaz lichefiat (propan/butan) trimis cu taraita, cu caravane de vapoare peste Atlantic. Mare ti-e gradina, Doamne. La statia a XII-a Isus a murit pe cruce.

Si lumea asta? Copiii lumii chiulesc, mai nou, vinerea de la scoala, unde ar trebui sa invete chimie, fizica, geografie, politica si stiinte sociale, pentru a demonstra fata de adultii care le strica lumea si viitorul cu toate emanatiile alea de gaze cu carbon.

Face lumea din nevinovata copila Greta Thunberg o Maica Tereza a ecologiei pe Terra, o vedem pasibila si de vreun premiu Nobel? Iubitii nostri copii, daca vreti o lume mai buna, implicati-va de adevaratelea, invatati, cautati solutii, zburati mai putin spre Ecuador, ganditi-va daca vreti neaparat apa chioara carata din Franta cu camionul si vitel pentru gratar plimbat prin vazduh tocmai din Brazilia.

Iubitii nostri copii, daca vreti realitate, lasati-o mai moale cu cea virtuala, care consuma curent, luati-va rucsacii si duceti-va sa va vizitati bunicii, ajutandu-i la cules de struguri, la jumulitul gainilor sau la caratul fanului.

Biserica Sfantului Mormant din Ierusalim, in medalion Isus Cristos si Pontius Pilatius, pictura de N.N. Ge (1890), dupa Evanghelia lui Ioan 18.38

In cea de-a XIV-a statie Isus a fost pus in mormant, care a fost apoi acoperit de o lespede, peste care a fost ridicata o biserica mica, inconjurata mai apoi, ca de un clopot, de cea mare, Biserica Sfantului Mormant.

Spiritul lui a trecut atunci din lumea reala in cea pentru noi virtuala, dar in acel moment ne-a insuflat speranta ca va fi in noi si cu noi atunci cand noi si lumea noastra vom fi in pericol, insuflandu-ne energia, inventivitatea si creativitatea de care avem nevoie pentru a depasi starile critice. Cristos a inviat!